

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ QUỐC DÂN

LÊ THỊ PHƯƠNG LIÊN

**NÂNG CAO HIỆU QUẢ HOẠT ĐỘNG THANH TOÁN QUỐC TẾ
CỦA CÁC NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI VIỆT NAM**

Chuyên ngành: Kinh tế tài chính, ngân hàng

Mã số: **62.31.12.01**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC

1: *PGS. TS.* Lê Đình Hợp

2: *TS.* Nguyễn Văn Thạnh

Hà Nội, 2008

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu, kết quả nêu trong luận án là trung thực và chưa được ai công bố trong bất cứ công trình nào khác.

Hà Nội, ngày 15 tháng 09 năm 2008

Tác giả Luận án

Lê Thị Phương Liên

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

CNH	Công nghiệp hoá
DN	Doanh nghiệp
DN XNK	Doanh nghiệp xuất nhập khẩu
FDI	Vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài - Foreign Direct Investment
GDP	Tổng sản phẩm Quốc nội - Gross Domestic Product
ICC	Phòng Thương mại Quốc tế - International Chamber of Commercial
HDH	Hiện đại hoá
KT	Kinh tế
KTQD	Kinh tế Quốc dân
KTQT	Kinh tế quốc tế
KT-XH	Kinh tế – xã hội
L/C	Thư tín dụng - Letter of Credit
NH	Ngân hàng
NHCT	Ngân hàng Công Thương
NHĐT&PT	Ngân hàng Đầu tư và Phát triển
NHNNo&PTNT	Ngân hàng Nông Nghiệp và Phát triển nông thôn
NHNT	Ngân hàng Ngoại Thương
NHNN	Ngân hàng Nhà nước
NHTM	Ngân hàng thương mại
NHTMVN	Ngân hàng thương mại Việt Nam
NHTMCP	Ngân hàng Thương mại Cổ phần
NHTMNN	Ngân hàng Thương mại Nhà nước
NK	Nhập khẩu
NSLĐ	Năng suất lao động
NSLĐXH	Năng suất lao động xã hội

ODA	Vốn tài trợ chính thức phát triển - Official Development Assistance
TCTD	Tổ chức tín dụng
TTQT	Thanh toán quốc tế
TTNK	Thanh toán nhập khẩu
TTXK	Thanh toán xuất khẩu
SWIFT	Hệ thống thanh toán viễn thông liên ngân hàng quốc tế - Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication.
UCP	Quy tắc thực hành tín dụng chứng từ - Uniform Customs and Practice for Documentary Credits
VN	Việt Nam
VND	đồng Việt Nam
XK	Xuất khẩu

DANH MỤC CÔNG TRÌNH CỦA TÁC GIẢ

1. Lê Thị Phương Liên (2003), “Giải pháp về tiền tệ và Ngân hàng nhằm kiểm soát lạm phát, thúc đẩy tăng trưởng kinh tế”, *Tạp chí Hoạt động Khoa học - Bộ Khoa học và Công nghệ*, 10/2003, trang 57-59.
2. Lê Thị Phương Liên (2006), “Rủi ro trong hoạt động Thanh toán quốc tế của Ngân hàng thương mại”, *Tạp chí Hoạt động Khoa học - Bộ Khoa học và Công nghệ*, 11/2006, trang 31-32.
3. Lê Thị Phương Liên (2007), “Bàn về các chỉ tiêu xác định hiệu quả hoạt động TTQT của Ngân hàng thương mại”, *Tạp chí Kinh tế và phát triển*, 04/2007, trang 49-50.
4. Lê Thị Phương Liên (2007), “Hiện đại hoá công nghệ ở Ngân hàng thương mại Việt Nam”, *Tạp chí Hoạt động Khoa học - Bộ Khoa học và Công nghệ*, 06/2007, trang 30-31.
5. Lê Thị Phương Liên (2007), “Giảm thiểu rủi ro trong TTQT: 12 điểm cần lưu ý”, *Tạp chí Nhà Quản lý*, 09/2007, trang 48-49.
6. Lê Thị Phương Liên (2007), “Chất lượng nhân lực – thách thức của các Ngân hàng thương mại Việt Nam trong quá trình hội nhập”, *Tạp chí Thương mại*, (28), trang 9-10.

DANH MỤC CÁC BẢNG SỐ LIỆU

Số bảng	Tên bảng	Trang
2.1	Tốc độ tăng trưởng GDP của Việt Nam giai đoạn 2001-2007	54
2.2	Thu hút vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài giai đoạn 2001-2007	55
2.3	Tình hình vốn ODA của Việt Nam giai đoạn 2001-2007	55
2.4	Kim ngạch XNK của VN giai đoạn 2001-2007	56
2.5	Doanh số TTQT của 4 NHTM lớn nhất VN	60
2.6	Đánh giá hiệu quả hoạt động TTQT của NHTM qua một số chỉ tiêu	62
2.7	Tăng trưởng nguồn vốn của 4 NHTM lớn nhất VN	64
2.8	Doanh số kinh doanh ngoại tệ của 4 NHTM lớn nhất VN	66
2.9	Dư nợ cho vay của 4 NHTM lớn nhất VN	66

DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ – PHỤ LỤC

Biểu đồ:

Số	Tên	Trang
2.1	Tốc độ tăng trưởng GDP của Việt Nam giai đoạn 2001-2007	54
2.2	Thu hút vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài giai đoạn 2001-2007	55
2.3	Tình hình vốn ODA của Việt Nam giai đoạn 2001-2007	55
2.4	Kim ngạch XNK của VN giai đoạn 2001-2007	56
2.5	Doanh số TTQT của 4 NHTM lớn nhất VN	61
2.7	Tăng trưởng nguồn vốn của 4 NHTM lớn nhất VN	64
2.8	Doanh số kinh doanh ngoại tệ của 4 NHTM lớn nhất VN	66
2.9	Dư nợ cho vay của 4 NHTM lớn nhất VN	67

Phụ lục:

Số	Tên	Trang
1	Danh sách các Ngân hàng tại Việt Nam	I
2	Một số hình thức tài trợ xuất khẩu được áp dụng trên thế giới	VII
3	Tóm tắt một số cam kết của Việt Nam khi gia nhập WTO	X
4	Một số ví dụ về rủi ro trong thanh toán quốc tế	XIV

MỤC LỤC

	Trang
Phần mở đầu	1
Chương 1: Những vấn đề cơ bản về hiệu quả hoạt động thanh toán quốc tế của Ngân hàng Thương mại	6
1.1. Tổng quan về hoạt động thanh toán quốc tế của ngân hàng thương mại	6
1.2. Những vấn đề cơ bản về hiệu quả hoạt động thanh toán quốc tế của ngân hàng thương mại	31
1.3. Kinh nghiệm của một số nước trong việc nâng cao hiệu quả hoạt động thanh toán quốc tế và bài học thực tế vận dụng vào Việt Nam	44
Kết luận Chương 1	52
Chương 2: Thực trạng hiệu quả hoạt động thanh toán quốc tế của ngân hàng thương mại Việt Nam	53
2.1. Tổng quan tình hình kinh tế Việt nam từ năm 2001 đến năm 2007	53
2.2. Thực trạng hiệu quả hoạt động thanh toán quốc tế của các ngân hàng thương mại Việt Nam	57
2.3. Đánh giá thực trạng hiệu quả hoạt động thanh toán quốc tế của ngân hàng thương mại Việt Nam	74
Kết luận chương 2	104
Chương 3: Giải pháp nâng cao hiệu quả hoạt động thanh toán quốc tế của các ngân hàng thương mại Việt Nam	105
3.1. Định hướng phát triển hoạt động thanh toán quốc tế của các ngân hàng thương mại Việt Nam	105
3.2. Định hướng nâng cao hiệu quả hoạt động thanh toán quốc tế của ngân hàng thương mại Việt Nam	108
3.3. Quan điểm để đưa ra các giải pháp nâng cao hiệu quả hoạt động thanh toán quốc tế của ngân hàng thương mại Việt Nam	109

3.4.	Giải pháp nâng cao hiệu quả hoạt động thanh toán quốc tế của ngân hàng thương mại Việt Nam	110
3.5.	Một số kiến nghị	130
3.5.1.	Kiến nghị với Nhà nước	130
3.5.2.	Kiến nghị với Ngân hàng Nhà nước	139
3.5.3.	Kiến nghị với Bộ Công - Thương	142
3.5.4.	Kiến nghị với khách hàng là các doanh nghiệp xuất nhập khẩu của Việt Nam	147
	Kết luận Chương 3	147
	Kết luận	149

LÊ THỊ PHƯƠNG LIÊN